

Foto: Länsstyrelsen Stockholm.

Fakta 2022:1

Länsstyrelsen
Stockholm

Utbudet av svenska baslivsmedel i dagligvaruhandeln

I Stockholms län bor ungefär en fjärdedel av Sveriges befolkning. Det innebär att behovet av livsmedel i länet är långt större än produktionen.

Därför är grunden för det övergripande målet i Stockholms läns livsmedelsstrategi: Ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem.

I målen för Stockholms läns livsmedelsstrategi ingår att länets livsmedels- och primärproduktion ska öka, samtidigt som sårbarheten i livsmedelskedjan minskar. Dessutom ska strategin bidra till att nationella och regionala miljö- och klimatmål och flera av målen för Agenda 2030 uppnås.

Ett av strategins delmål handlar om att utbudet i länet av svenska, regionalt och lokalt producerade råvaror och förädlade produkter ska öka. Målet är att det år 2030 ska finnas en bas av svenska livsmedel tillgängliga för alla invånare via butiker, restauranger och storkök. Med baslivsmedel menas

exempelvis morötter, mjölk, mjöl, potatis, kött och grönsaker som är producerade i Sverige.

Ett annat mål i livsmedelsstrategin är att öka medvetenheten om mervärden i svensk, regional och lokal livsmedelsproduktion hos länets konsumenter och livsmedelsaktörer. Att handeln marknadsför svenska varor, och själva är medvetna om varornas ursprung vid beställning, kan underlätta den utvecklingen.

Syftet med undersökningen är att följa hur försäljningen av svenska livsmedelsprodukter i dagligvaruhandeln utvecklas i Stockholms län. Till att börja

med har vi listat utvalda produkter och kartlagt i vilken omfattning svenska varianter erbjuds i olika dagligvarukedjor i Stockholms län. Avsikten är att följa upp sammanställningen var tredje år.

Hur vi gick tillväga

Kopplat till delmålen gjorde vi en undersökning för att se hur antalet svenska artiklar av olika produkter står sig i jämförelse med importerade.

Undersökningen gjordes i utvalda livsmedelsbutiker i Södertälje under vecka 10, 2021 och i Södertälje och Skärholmen under vecka 18, 2021. Vi gjorde de fysiska besök i butikerna som vanliga kunder som efterfrågar svenska varor, utan att ta hjälp av de anställda i butikerna. Butikerna som besöktes tillhörde butikskedjorna Willys, ICA Maxi, Stora Coop och Lidl. Under samma tid besökte vi även de internetbaserade butikerna mathem.se och mat.se.

I butikerna räknade vi antalet artiklar av en specifik produkt. En produkt, till exempel potatis, från samma företag som var förpackad med olika kvalitet eller vikt räknades som olika artiklar.

Resultat

Resultaten från undersökningen presenteras i tabell 1 och 2. Tabellerna visar hur många artiklar av olika produkter som butikerna hade hemma samt hur många som hade svenskt ursprung. Tabell 1 är från vecka 10 och tabell 2 från vecka 18, 2021.

Analys

Resultaten visar att det fanns många artiklar av de svenska basprodukterna potatis, vetemjöl, morötter och mellanmjölk i alla butiker. Artiklar med köttfärs fanns det gott om i alla butiker utom på Lidl, medan gul lök varierade något.

Det var inte någon stor skillnad i utbudet av undersökta produkter mellan första och andra besöket.

Importerad Haloumi kom från Cypern, Grekland, Tyskland och Bulgarien, men numera finns det också svenska varianter att tillgå i butikerna (stekost och liknande produkter). Likaså finns svenska färdigkokta bönor att tillgå, även om de allra flesta artiklar fortfarande är importerade. Alla butiker utom en hade i huvudsak svensk nötfärs.

Tabell 1. Antal artiklar av utvalda varor per butik, inom sex olika butikskedjor, och hur många av dem som var producerade i Sverige, vecka 10, 2021.

Antal artiklar från inköpsställen i sex olika butikskedjor	1		2		3		4		5		6	
	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige
Potatis	21	20	13	13	11	11	11	11	26	21	19	16
Vetemjöl	15	15	9	9	3	3	11	11	25	19	19	19
Morötter	8	6	6	5	4	3	6	4	7	6	7	6
Gul lök	3	3	7	2	4	3	4	3	5	1	4	3
Mellanmjölk	18	13	8	6	6	6	15	12	16	14	21	18
Röda Äpplen	12	6	7	2	8	1	7	2	14	6	2	0
Köttfärs - Nöt	10	8	7	5	8	2	8	6	6	6	7	7
Färdigkokta bönor	25	3	22	3	x	x	29	5	25	6	29	5
Haloumi, Eldost, stekost, grillost	19	4	12	2	6	1	16	3	10	2	15	3
Äppelmust	2	2	4	1	2	2	2	1	9	9	3	3

Tabell 2. Antal artiklar av utvalda varor per butik, inom sex olika butikskedjor, och hur många av dem som var producerade i Sverige, vecka 18, 2021.

Antal artiklar från inköpsställen i sex olika butikskedjor	1		2		2b*		3		4		5		6	
	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige	Totalt	Från Sverige
Potatis	12	9	15	13	10	10	11	9	22	20	15	11	5	5
Vetemjöl	16	16	12	12	8	8	10	10	25	20	17	16	5	5
Morötter	10	7	11	8	7	7	8	6	7	6	8	6	4	2
Gul lök	5	5	5	5	4	4	5	4	4	1	3	3	8	3
Mellanmjölk	11	9	15	13	12	12	15	12	15	13	21	18	8	8
Röda Äpplen	9	2	7	2	8	1	7	2	13	5	5	1	6	0
Köttfärs - Nöt	11	7	5	4	9	4	7	7	8	8	5	5	5	2
Färdigkokta bönor	26	5	18	5	11	3	28	5	20	6	27	5	7	2
Haloumi, Eldost, stekost, grillost	13	4	13	3	11	3	15	2	11	3	13	0	9	0
Äppelmust	2	2	4	1	4	1	2	1	5	5	3	3	2	2

* I vecka 18 besökte vi två butiker i samma kedja (2 och 2b).

Slutord

I alla butiker som besöktes fanns gott om svenska basprodukter och utbudet av olika artiklar för de studerade produkterna var omfattande. Detta innebär att det finns svenska produkter inom räckhåll för den som vill ha det idag. Detta innebär att det finns svenska produkter inom räckhåll för den som vill ha det idag. Det är glädjande att se att utbudet av olika artiklar för de studerade basvarorna är så omfattande som det är.

Antalet artiklar indikerar också ett intresse för svensk mat och en möjlighet för butikerna i Stockholm att utveckla och använda mer svenska varor i framtiden.

Med denna studie kan vi inte säga något om de faktiska mängder svenska produkter som sålts jämfört med importerade, men resultaten aktualiserar frågan om hur stor den svenska

självförsörjningsgraden är i form av faktisk basmat. Hur väl kan vi försörja befolkning med behovet av kalorier, vitaminer och mineraler?

Vår ambition var att göra en enkät som vände sig till alla livsmedelsbutiker i Stockholm för att få ett bredare underlag. Tyvärr kunde vi inte göra det eftersom butikerna inte har möjlighet att följa upp varors ursprung om de inte har specifika certifieringar som exempelvis märkningen "Från Sverige". Att ta reda på antalet svenska artiklar i förhållande till det totala utbudet i kilo kräver manuell räkning i butikshyllan, vilket inte var möjligt att genomföra.

Flera butikskedjor lyfter i sin marknadsföring fram hållbarhet och svenskproducerade livsmedel, men i dagsläget ser det inte ut att finnas några enkla metoder för uppföljning av specifika produkters eller artiklars ursprung.

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

Kontakt

Enheten för landsbygdsutveckling

Länsstyrelsen i Stockholms län

Tfn: 010-223 10 00 (vxl)

www.lansstyrelsen.se/stockholm

ISBN: 978-91-7937-136-4